

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

STANOVISKA

Změna pravidel o započítávání částečného plnění na příslušenství pohledávky a na jistinu

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu
na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 89/2012
Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
(sněmovní tisk 401), s právem EU

Informační podklad č. 0401
březen 2019
autor: Markéta Nováková

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: STANOVISKA
Název: Změna pravidel o započítávání částečného plnění na příslušenství pohledávky a na jistinu	Typ řady: online
Autor: Nováková, M.	URL: http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=4
Číslo: Stanovisko č. 0401	První vydání řady: říjen 1998
Datum: březen 2019	Frekvence vydání řady: nepravidelná
	Zaměření: stanoviska kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU
Klíčová slova: započítávání částečného plnění na příslušenství pohledávky a na jistinu, pořadí započtení částečného plnění, § 1932 občanského zákoníku, jistina, příslušenství	Jazyk: CZ
	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

**Oddělení
všeobecných
studií**

STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	

**Oddělení pro
evropské
záležitosti**

STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
---	--	---	--	---

**Oddělení
komunikace
a vzdělávání**

INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů
---	---	--	---	---

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 401), s právem EU

Úvod:

Předmětem návrhu zákona, sněmovního tisku č. 401, kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**občanský zákoník**“), je změna ustanovení § 1932 odst. 1 a 2 občanského zákoníku. Toto ustanovení upravuje situace, kdy dlužník plní na peněžitý dluh, který je vnitřně strukturovaný a plnění dlužníka nepokrývá celý dluh (tj. jde o částečné plnění). Započítávání plnění na existující dluh podle tohoto ustanovení je třeba odlišovat od započtení jako právního důvodu pro zánik závazku dle § 1982 až 1991.

Dle současné právní úpravy § 1932 odst. 1 občanského zákoníku, neprojeví-li dlužník při plnění vůli ohledně pořadí, plní „nejprve na náklady již určené, pak na úroky z prodlení, poté na úroky a nakonec na jistinu“. Dle předloženého návrhu by v případě, že dlužník neprojeví jinou vůli, bylo pořadí započítávání plnění na části dluhu opačné, tj. první by se plnění započítávalo „na jistinu, pak na náklady již určené, poté na úroky z prodlení a nakonec na úroky“.

Navrhovaná změna by se dotkla i § 1932 odst. 2 občanského zákoníku. Dle současné úpravy, určili-li dlužník, že jeho plnění se bude započítávat nejdříve na jistinu, ze zákona přirůstají úroky k nákladům a k úrokům. Dle navrhované změny by po započtení úhrady na jistinu nedocházelo k úročení nákladů, úroků a úroků z prodlení.

Stanovisko Pl:

Předmětem unijního soukromého práva je úprava především těch oblastí soukromého práva, které mohou mít význam pro rozvoj jednotného vnitřního trhu EU. Závazkové smluvní právo, netýká-li se vztahů mezi spotřebitelem a podnikatelem, postrádá v rámci práva Evropské unie komplexní závaznou právní úpravu. Existuje pouze právní úprava dílčích oblastí.

Předmětné ustanovení § 1932 občanského zákoníku nelze z hlediska systematiky zákoníku zařadit do spotřebitelského práva, a to i přes to, že předkladatel v rámci důvodové zprávy odkazuje na ochranu dlužníka, především je-li v postavení spotřebitele.

Otázku způsobu zápočtu peněžitého dluhu na vnitřně strukturovaný dluh upravuje na poli Evropského práva pouze tzv. soft law, tedy právně nezávazná právní úprava, která je obsažena ve dvou dokumentech, ve výstupu nazvaném Principy evropského smluvního práva (*Principles of European Contract Law*) a v Návrhu společného referenčního rámce (*Draft of Common Frame of Reference*). Druhý z dokumentů Návrh společného referenčního rámce sice není oficiálním výstupem EU a jejích orgánů, nicméně dokument vznikl díky podpoře EU. Návrh společného referenčního rámce by mohl dle četných vyjádření Evropské komise¹ sloužit jako inspirační zdroj pro změny občanského práva v členských státech EU. Cílem je přispět ke zvýšení koherentnosti a

¹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě, Evropské smluvní právo a přezkum *acquis*: cesta vpřed, KOM(2004) 651. [cit. 7.3.2019] Dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2004:0651:FIN:CS:PDF>, s. 5; Zelená kniha Komise, O možnostech politiky pro pokrok směrem k evropskému smluvnímu právu pro spotřebitele a podniky. Dostupné z <https://publications.europa.eu/cs/publication-detail/-/publication/c064ef06-5c3d-48be-866b-b4ce9ae0c38c/language-cs>, s. 8

ke snižování vzájemných rozdílů v právních úpravách. Tyto dokumenty jsou výstupem právních komparací společných znaků národních úprav a zároveň do nich byla zapracována navrhovaná vhodná řešení.

Navrhovaná změna § 1932 občanského zákoníku by vedla k odchýlení se od úpravy obsažené v čl. 7:109 odst. 4 Principů evropského smluvního práva i od čl. III. – 2:110 odst. 5 Návrhu společného referenčního rámce. V obou případech dokumenty upravují pořadí započtení úhrady první na náklady, následně na úrok a následně až na jistinu s tím, že toto platí, nezapočte-li věřitel plnění jinak.

Závěr:

Navržená úprava je slučitelná s právem EU.

Tento informační podklad je zpracován k uvedenému číslu sněmovního tisku a nereflektuje eventuální pozdější pozměňovací návrhy.

Materiál byl Parlamentním institutem zpracován na základě usnesení organizačního výboru Poslanecké sněmovny č. 168, II. volební období.